

แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีการศึกษา 2563

The Activity Guidelines for Promoting the Processes of Professional Learning
Community in Schools of the Students of Graduate Diploma Program
in Teaching Profession, College of Asian Scholars,
Academic Year 2020

ธนาศักดิ์ ศิริบุญนนท์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) สร้างสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่มีต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง ครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ และนักศึกษา จำนวน 148 คน และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.30) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$)

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการศึกษากการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$)

3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน พบว่า โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.587-0.725 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ผลการวิเคราะห์หาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดเพื่อพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ (y total) ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (x_5) (2) โครงสร้างองค์กร (x_1) และ (3) พลวัตด้านบุคคลและสังคม (x_3) สามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.780 มีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) ในภาพรวมเท่ากับ 0.608 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE_{est}) เท่ากับ 0.599 สามารถร่วมการทำนายความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนได้ คิดเป็นร้อยละ 78.00 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

¹คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

$$y' = 1.034 + 0.580(X_3) + 0.945(X_1) + 1.127(X_5)$$

$$Z = 0.528(X_3) + 0.747 (X_1) + 0.932(X_5)$$

5) แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ได้แก่ โครงสร้างองค์กรที่มีเครือข่ายการสนับสนุนที่ดีมีเสถียรภาพ การบริหารจัดการของฝ่ายบริหารที่ชัดเจนและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู

คำสำคัญ : แนวทางการจัดกิจกรรม, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of factors affecting the professional learning community; 2) to study the relationship of factors affecting the professional learning community; 3) to construct the best predictive equation for professional learning community and 4) the guidelines for developing a professional learning community in schools of the Graduate Diploma Program in Teaching Profession Students of College of Asian Scholars. The Samples were school administrators, mentors, inspirational teachers and the students 148 persons. and 10 key informants. The research instruments were (1) a 5 -level estimation scale questionnaire with a confidence value of 0.93 and (2) a semi-structured interview form evaluated by the experts. with overall quality was at a very good level ($\bar{x}=4.56$, S.D.=0.30) The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, multiple regression by stepwise, and Content Analysis.

The results showed that

1) The level of factors affecting being a professional learning community in schools of students of the Graduate Diploma Program in Teaching Profession was overall found to be at a high level ($\bar{x}= 4.40$).

2) The result of the study on being a professional learning community was overall found to be at a high level ($\bar{x}= 4.26$).

3) The result of the study on the relationship of factors affecting being a professional learning community in schools was overall found that there was a high level of positive correlation. The correlation coefficient between 0.587-0.725 with the statistical significance at the .01 level.

4) The result of the analysis of the best predictor variables to predict the professional learning community in schools found that the predictors (y total) were (1) academic leadership (x_5) (2) organizational structures (x_1) and (3) personal and social Dynamics (x_3) can predict the professional learning community which was statistically significant at the .01 level with a correlation coefficient (R) of 0.780, an overall forecasting efficiency (R^2) of 0.608 and a standard error (SE_{est}) of 0.599. It was able to predict a professional learning community in schools 78.00%. The forecast equation can be written in the form of raw scores and standard scores respectively as follows:

$$y' = 1.034 + 0.580(X_3) + 0.945(X_1) + 1.127(X_5)$$

$$Z = 0.528(X_3) + 0.747(X_1) + 0.932(X_5)$$

5) The guidelines for developing a community of students in the school of the Graduate Diploma Program in Teaching Profession Students, College of Asian Scholars are as follows: An organizational structure with a good support network's freedom, clear and well-planned management and understanding of the professional learning community of teachers.

Keywords: Activity Guidelines, Professional Learning Community

บทนำ

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากในอดีตมาก มีการเคลื่อนย้ายผู้คน สื่อ เทคโนโลยี และทรัพยากรต่าง ๆ จากทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็วและสะดวก มีความเชื่อมโยงทาง เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศ สังคมและชุมชน มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงของความรู้และข้อมูลข่าวสารตลอดเวลาอย่างเป็นพลวัต Whitehead (1931) อธิบายว่า ในอดีตช่วงอายุของคนคนหนึ่งอาจมีเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงให้พบเห็นน้อย ต่างจากในปัจจุบัน ที่ในช่วงอายุคนคนหนึ่งมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมเกิดขึ้นมากมาย วิถีชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากอดีต มีความเปิดกว้าง ยอมรับ และให้ความสำคัญกับข้อมูลความรู้และข่าวสารที่หลากหลาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้คนในศตวรรษนี้ จึงไม่สามารถใช้ความรู้และทักษะบางอย่างในอดีตมาแก้ปัญหาในปัจจุบันได้ดี การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงไม่ใช่กระบวนการถ่ายทอดความรู้ แต่คือการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้คน การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ควรมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนในฐานะพลเมืองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล มีทักษะจำเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย การเรียนรู้ เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการ รังสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมและการเรียนรู้ เพื่อการนำไปปฏิบัติ มุ่งสร้างการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ พึ่งพาตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้ หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจดจำเนื้อหาวิชา เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริงและลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและต่อยอดความรู้ที่ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องสามารถสร้างและออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเกื้อหนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย การเชื่อมโยงความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนและสังคมโดยรวม จัดการเรียนรู้ผ่านบริบทความเป็นจริง และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อ เทคโนโลยี เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล, 2561)

หัวใจหลักของการเรียนรู้ของครูรูปแบบหนึ่งที่สำคัญ คือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยลดปัญหาการดึงครูออกจากห้องเรียนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากศตวรรษที่ผ่านมา ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูที่บรรยายป้อนความรู้อยู่หน้าห้อง มาเป็นครูที่คอยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารย์พานิช (2555) ที่กล่าวว่า ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเองจากครูสอน (Teacher) ไปเป็นครูฝึก (Coach) หรือผู้อำนวยการช่วยในการเรียนรู้ (Learning Facilitator) มีการเรียนรู้

ร่วมกัน ทั้งผู้สอนและผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่เรียกว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ดังนั้น ครูเพื่อศิษย์จึงต้องเปลี่ยนจากเน้นสอนไปทำหน้าที่จุดประกายความใฝ่รู้ (Inspire) แก่ศิษย์ ให้ศิษย์ได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้ (Learning Coaching) ที่สามารถนำผู้เรียนไปท่องเที่ยวนอกห้องเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วม และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Active Learning) (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2560) กลวิธีที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ทำและคิดในสิ่งที่ทำ (Bonwell and Eison, 1991) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นำมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และได้คิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้ทำลงไป โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) (Fiedler and Brent, 1996)

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาและการวิจัยในหลายโรงเรียนภายในประเทศและต่างประเทศที่ ดำเนินการในรูปแบบ PLC พบว่าเกิดผลดีทั้งผู้เรียนและผู้สอน ดังเช่นผลการวิจัยของ Hord (1997) ที่ยืนยันว่าการดำเนินการในรูปแบบ PLC นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพ ทั้งด้านวิชาชีพและ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จากการสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้ง PLC โดยใช้คำถามว่า โรงเรียนดังกล่าวมีผลลัพธ์อะไรบ้างที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีชุมชนแห่งวิชาชีพ และถ้าแตกต่างแล้วจะมีผลดีต่อครูผู้สอนและต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งมีผลสรุป 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ผลดีต่อครูผู้สอน พบว่าลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในงานสอนของครู เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแข็งขัน จนเกิดความรู้สึกว่าต้องการร่วมกันเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน ถือเป็น “พลัง

การเรียนรู้” ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น ครอบคลุมถึงบทบาทและพฤติกรรมการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด อีกทั้งการรับทราบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็วขึ้น ลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง ประเด็นที่ 2 ผลดีต่อผู้เรียน พบว่า สามารถลดอัตราการตกซ้ำชั้น และจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อน หรือชะลอการจัดการเรียนรู้ให้น้อยลง อัตราการขาดเรียนลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาลัทธิสุตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาลัทธิสุตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่มีต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาลัทธิสุตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาลัทธิสุตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามกรอบแนวคิดของ ฮอร์ด (Hord, 1997) ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน (Share and Supportive Leadership)
- 2) การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม (Shared Value and Vision)

3) การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้
ความรู้ (Collective Learning and Application)

4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล
(Shared Personal Practice)

5) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive
Conditions)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย

1) โครงสร้างองค์กร (Organizational
Structures)

2) การมุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนางาน (Focus
of Improvement Work)

3) พลวัตด้านบุคคลและสังคม (Personal
and Social Dynamics)

4) อิทธิพลของบริบท (Contextual
Influences)

5) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic
Leadership)

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมผสาน (Mixed
Methods Research) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ได้แก่ ทีมชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
อำเภอพล ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร
สถานศึกษา (2) ครูพี่เลี้ยง (3) ครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ และ
(4) นักศึกษา รวมทั้งสิ้น 240 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ทีมชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
อำเภอพล ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร
สถานศึกษา (2) ครูพี่เลี้ยง (3) ครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ และ
(4) นักศึกษา รวมทั้งสิ้น 148 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ของ Krejcie และ Morgan (1970, 608) และใช้การเลือก
ตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ใน
การสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน และอาจารย์นิเทศก์
จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง

2) ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

(1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ โครงสร้าง
องค์กร (Organizational Structures) การมุ่งเน้นการ
ปรับปรุงพัฒนางาน (Focus of Improvement Work)
พลวัตด้านบุคคลและสังคม (Personal and Social
Dynamics) อิทธิพลของบริบท (Contextual Influences)
และภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership)

(2) ตัวแปรตาม ได้แก่ องค์ประกอบ
ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามกรอบแนวคิด
ของ ฮอร์ด (Hord, 1997) ประกอบด้วย ด้านการสนับสนุนและ
การเป็นผู้นำร่วมกัน (Supportive and Shared Leadership)
ด้านการรวบรวมความคิดสร้างสรรค์ (Collective Creativity)
ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม (Shared Values
and Vision) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย
(Supportive Conditions) และด้านการแบ่งปันบทเรียน
ส่วนบุคคล (Shared Personal Practice)

3) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน
2 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งเป็น
4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2
สอบถามเกี่ยวกับระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็น
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นหรือ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด และ
(2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)
สัมภาษณ์เกี่ยวกับ 1) สภาพปัจจุบันในการขับเคลื่อน PLC
2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่ผ่านมาในการขับเคลื่อน PLC
3) ปัจจัยด้านใดบ้างที่ช่วยให้การขับเคลื่อน PLC 4) แนวทาง
ในการขับเคลื่อน PLC ให้ประสบความสำเร็จ

4) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

(1) แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพัทธ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ (ไพศาล วรคำ, 2562) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93

(2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.30)

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2564

6) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 6 ตอน ดังนี้

(1) วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางความเรียง

(2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางความเรียง

(3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางความเรียง

(4) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

(5) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรในสมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(6) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้วยการวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

7) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา

1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.67 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 98.33 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 96.67 สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 36.67

2) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ตามลำดับ ส่วนด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.35-4.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.97-1.08

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านอิทธิพลของบริษัท และด้านการมุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนางาน ตามลำดับ ส่วนด้านโครงสร้างองค์กร มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.19-4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.83-0.95

4) ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

($r=0.587-0.725$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_5) ($r=.725$) รองลงมา คือ อิทธิพลของบริบท (X_4) ($r=.715$) พลวัตด้านบุคคลและสังคม (x_3) ($r=.700$) การมุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนางาน (x_2) ($r=.663$) และโครงสร้างองค์กร (x_1) ($r=.587$) ตามลำดับ

5) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรในสมการพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์ มีค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน (Residual=440) และมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ($\text{sig}=.000$) ตัวแปรในการพยากรณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.780 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 60.80 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์เท่ากับ 0.599 และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 1.034

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_5) รองลงมา คือ โครงสร้างองค์กร (x_1) และพลวัตด้านบุคคลและสังคม (x_3) ตามลำดับ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

$$y' = 1.034 + 0.580(X_3) + 0.945(X_1) + 1.127(X_5)$$

$$Z = 0.528(X_3) + 0.747(X_1) + 0.932(X_5)$$

6) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน PLC ในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เป็นอย่างไร

แต่ละโรงเรียน ได้มีการปฏิบัติตามกรอบนโยบายการขับเคลื่อน PLC ของเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยการ

จัดชั่วโมง PLC ไว้ในตารางสอนของครูทุกคน เพื่อให้ครูทุกคนได้ใช้ชั่วโมงนี้ร่วมกันแก้ไข ปัญหาในด้านต่างๆ ของนักเรียน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการอบรมการทำ PLC โดยการเชิญนักวิชาการภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญทางด้าน PLC มาให้ความรู้และแนวทางในการปฏิบัติ แต่การขับเคลื่อน PLC ก็เป็นไปในทิศทางที่ไม่ดีนัก เนื่องจากผู้บริหารและครูไม่ค่อยให้ความสำคัญในการทำ PLC อย่างจริงจัง มีความเข้าใจทิศทางการปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน และครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจอย่างแท้จริง ส่งผลให้การขับเคลื่อน PLC ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2. แนวทางในการขับเคลื่อน PLC ในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ให้ประสบผลสำเร็จมีอะไรบ้าง

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้แนวทางในการขับเคลื่อน PLC ในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านโครงสร้างองค์กร (1) ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยยึดหลักประชาธิปไตย (2) มีเครือข่ายชุมชน และองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่ดี (3) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อน PLC ภายในโรงเรียน

2) ด้านการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร (1) มีนโยบายและโครงสร้างการพัฒนาที่ชัดเจน สามารถทำเป็นแบบอย่างได้ เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และเห็นผลเชิงประจักษ์ (2) ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการเรียนรู้ (3) มีการส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้

3) ด้านครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา (1) มีความรู้ความเข้าใจในการทำ PLC ให้ถ่องแท้ โดยศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการขับเคลื่อน PLC ภายในสถานศึกษาให้เกิดความชัดเจน (2) มีเป้าหมายและความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนานักเรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการ PLC มาปรับใช้ในการแก้ปัญหาในการทำงาน การจัดการเรียนการสอน และสร้างนวัตกรรม

ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน (3) พัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ก้าวทันโลก

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.40, S.D.=1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ ($\bar{X}$ =4.44, S.D.=1.08) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนเป็นการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครูผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ Sergiovanni (1994) ได้กล่าวว่า PLC เป็นสถานที่สำหรับ “ปฏิสัมพันธ์” ลด “ความโดดเดี่ยว” ของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของโรงเรียน ในการทำงาน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน หรืองานวิชาการโรงเรียน ซึ่ง Hord (1997) มองในมุมมองเดียวกัน โดยมองการรวมตัวกันดังกล่าว มีนัยยะแสดงถึงการเป็นผู้นำร่วมกันของครู หรือเปิดโอกาสให้ครูเป็น “ประธาน” ในการเปลี่ยนแปลง (วิจารณ์ พานิช, 2555) การมีคุณค่าร่วม และวิสัยทัศน์ร่วมกัน ไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน การรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือนแรงผลักดัน โดยอาศัยความต้องการและความสนใจของสมาชิกใน PLC เพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาวิชาชีพสู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก (Senge, 1990) การพัฒนาวิชาชีพให้เป็น “ครูเพื่อศิษย์” (วิจารณ์ พานิช, 2555) โดยมองว่า เป็น “ศิษย์ของเรา” มากกว่ามองว่า “ศิษย์ของฉัน” และการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก “การเรียนรู้ของครู” เป็นตัวตั้งต้น เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.26, S.D.=0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X}$ =4.32, S.D.=0.86) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในการบริหารงานการจัดการศึกษา โดยเริ่มต้นศึกษาถึงความหมาย ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำใช้อิทธิพลจะโดยอำนาจหน้าที่หรือโดยได้รับความเชื่อถือศรัทธาที่มีอยู่กับบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม สร้างสรรค์หรือปลูกฝังศรัทธา ความกลมเกลียว ความร่วมมือร่วมใจให้ เกิดขึ้นในระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ตาม ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการ อันเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ สอดคล้องกับ Yamada (2000) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการมีลักษณะให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ให้ความสำคัญกับเทคนิคการสอน ให้ความสำคัญในการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน เป็นนักประสานงานทางวิชาการ การสนับสนุนครูมีความชัดเจน โปร่งใสในการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมีความมุ่งมั่นปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ด้วยเหตุนี้จึงมีการอภิปรายกันว่า สถานศึกษาที่มีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรในสมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.780 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .608 หมายถึง ตัวพยากรณ์ทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ร้อยละ 78.00 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำให้งานมีคุณภาพ สอดคล้องกับ Seyfarth (1999) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครู กระตุ้นครู ให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมมือกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลสูงสุด และ Gunninghan & Cordeiro (2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการจะเน้นที่การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนาครู การปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านโครงสร้างองค์กร คือ 1) ครูและนักเรียนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นโดยยึดหลักประชาธิปไตย ผู้บริหารให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และดูแลในด้านต่างๆ อย่างใกล้ชิด 2) มีเครือข่ายการสนับสนุนที่ดี โดยชุมชน ผู้ปกครอง และองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนร่วมกับผู้บริหารและครู เพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ยั่งยืน โดยมุ่งผลประโยชน์และคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อน PLC ภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน โดยมีการกำกับติดตามการดำเนินงาน และร่วมกันประเมินผลเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาติ น้าใจดี (2552 อ้างถึงใน สอนง โลกพิเศษ, 2561: 37-38) พบว่า เน้นโครงสร้างชุมชนแบบเครือข่าย (Network) ซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในชุมชนและข้ามชุมชน เกิดการเชื่อมโยงด้วยการเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความสมัครใจ อันก่อให้เกิดพลังและปัญญาร่วมกัน สามารถนำชุมชนไปสู่ความสำเร็จได้ และการเปิดโอกาสให้คนเข้ามามี

ส่วนร่วมคิด จัดลำดับความสำคัญ วิเคราะห์สาเหตุ การแก้ไข การวางแผน การดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล เป็นกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ด้านที่ 2 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร

- 1) มีนโยบายและโครงสร้างการพัฒนาที่ชัดเจน โดยมอบแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนให้กับครู สามารถทำเป็นแบบอย่างได้ เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และเห็นผลเชิงประจักษ์
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการเรียนรู้ได้แก่ สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ทันกับยุคสมัย และจัดกิจกรรมหรือโครงการที่มุ่งการมีส่วนร่วมและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในการพัฒนาวิชาชีพ และเพิ่มพูนความรู้ โดยมีการจัดอบรมในหัวข้อหรือประเด็นที่ครูสนใจ หรือสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาจากองค์กรภายนอก โดยมุ่งผลประโยชน์นักเรียนเป็นสำคัญ
- 4) มีการสื่อสารทางบวกกับครูและบุคลากรภายในโรงเรียน โดยเน้นชี้จุดดีเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และรับฟังความคิดเห็นจากครู ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนและบุคลากรทุกฝ่ายมีความกระตือรือร้นในการทำงานเกิดบรรยากาศที่ดี และส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Sandra M. Kaiser (2000 อ้างถึงใน วาสนาทองทวีอังค, 2560 : 29-30) พบว่า การดำเนินงานบริหารจัดการ (Management Practice) พฤติกรรมของผู้บริหารที่สนับสนุนการเรียนรู้จากความสำเร็จและความผิดพลาด การจูงใจให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ การสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานของสมาชิก และสอดคล้องกับ สรศักดิ์ นิมากร (2560) พบว่า แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของครู มีการส่งเสริมให้ครูกล้าคิด กล้าแสดงออก ผู้บริหารและครูควรมีการวางแผนและลงมือ ปฏิบัติร่วมกัน มีการตัดสินใจในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์หรือนโยบาย และควรมีการนิเทศกำกับ ติดตามหลังการปฏิบัติงาน

ด้านที่ 3 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านครูผู้สอนและ บุคลากรทางการศึกษา คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจในการทำ PLC ให้่องแท้ โดยเข้ารับการอบรม สัมมนาจากผู้เชี่ยวชาญด้าน PLC หรือศึกษา และทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการขับเคลื่อน PLC ภายในสถานศึกษาให้เกิดความชัดเจน 2) มีเป้าหมายและความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนานักเรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการการทำ PLC มาปรับใช้ในการแก้ปัญหาในการทำงาน การจัดการเรียนการสอน และสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน 3) พัฒนาคำถามด้านวิชาชีพให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ก้าวทันโลก และเข้ารับการพัฒนาตนเองภายในองค์กรหรือจากองค์กรภายนอกเป็นระยะ ๆ 4) มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่าง ครูผู้สอน แบ่งปันเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมกัน แก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Dora, H. (2015) พบว่า ระดับความสามารถและการรับรู้ของครูสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและสอดคล้อง กับ ศกพลวรรณ สีนประเสริฐ (2562) พบว่า การเตรียมการสอน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการสะท้อนการปฏิบัติงานของครู ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัย พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่สูงที่สุด คือ การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทักษะ หรือทรัพยากรของผู้อื่นได้ ดังนั้นองค์ความรู้จึงเกิดได้ผ่านการที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มและทุกคนเป็นเป้าหมายสำคัญของการเรียนรู้ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (Cultural organization) โดยออกแบบและวางแผนการประพฤติปฏิบัติ ค่านิยม ความเชื่อที่เกี่ยวกับการ

ปฏิบัติงานให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ

2. จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลหลักและสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เพื่อสำรวจและระบอบุคประกอบร่วมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ โดยวิธีการ Exploratory Factor Analysis (EFA) ซึ่งสามารถลดตัวแปรสังเกตได้ โดยการสร้างตัวแปรใหม่ในรูปขององค์ประกอบร่วม หรือควรมีการวิจัยในลักษณะของการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุโดยใช้การวิเคราะห์ Path Analysis หรือ Causal Modelling

2. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในมิติย่อยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเพิ่มเติม เช่น ในพื้นที่ที่มีบริบท แตกต่างกัน ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ด้านสุขภาวะกาย สุขภาวะทางใจของนักเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

1. คณะศึกษาศาสตร์. (2560). **โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้แบบ Phenomenon-based Teaching and learning**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
2. ไพบูลย์ วรรค. (2562). **การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research)**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.
3. วิจารย์ พานิช. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
4. _____. (2559). **บันทึงชีวิตครูสู่ชุมชนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

5. วาสนา ทองทวีชัยศ. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
6. วิราวรรณ เพ็ชรนาวา. (2563). **แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
7. ศกลวรรณ สีนประเสริฐ. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7**. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
8. ศรสวรรค์ เพ็ชรมี. (2558). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดตาก**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
9. สอนง โลหิตวิเศษ. (2561). **ชุมชนแห่งการเรียนรู้**. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
10. สรศักดิ์ นิมากร. (2560). **แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเฉพาะความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ**. วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ 6, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
11. สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล. (2561). **ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The Twenty-First Century Skills)**. <https://www.truelookpanya.com/education/content/66054/-teaartedu-teaart-teaarttea->
12. Bonwell, C.C.; & Eison.J. A. (1991). **Active Learning: Creative Excitement in the Classroom**. ASHE-ERIC Higher Education Reports No. 1. Washington, D.C.
13. Dora, H. (2015). **Exploring the relationship between school-level teacher qualifications and teachers' perceptions of school-based professional learning community practices**. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0742051X15300196>
14. Fedler, R. and Brent, R. (1996). **Navigating the Bumpy Road to Student-Centered Instruction**, *Journal of College Teaching*. Vol. 44.
15. Gunninghan & Cordeiro. (2000). **Education administration; A problembased approach**. Boston; Allyn and Bacon.
16. Hord, S.M. (1997). **Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement**. Austin: Southwest Educational Development Laboratory.
17. Hord, S.M. (2004). **Professional learning communities: Changing schools through professional leaning communities**. New York: Teachers College Press.

18. Krejcie, V. Robert; & Morgan, W. Daryle. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Journal of Education and Psychological Measurement. 30: 607-610. Retrieved November 5, 2017, from URL: https://home.kku.ac.th/sompong/guest_speaker/KrejcieandMorgan_article.pdf
19. Senge, P. M. (1990). **The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization**. Doubleday, New York, NY: MCB UP Ltd.
20. Sergiovanni, T. (1994). **Building community in schools**. San Francisco, CA: Jossey Bass.
21. Seyfarth. (1999). **The principal: new leadership for new challenges**. New Jersey: Prentice-Hall.
22. Whitehead, A.N. (1931). **Introduction: Business drift**. New York : McGraw-Hill.
23. Yamada, A. T. (2000). **Elementary school principals' percentage of responsibilities and competencies for instructional leadership**. Ed.D Dissertation. Faculty of the Graduate school, University of the Pacific.